

PROPRIETAR-DIRECTOR

AUGUSTIN POPA

Redacția și administrația
BLAJ, JUD. TÂRNAVA MICĂ

N S E R A Ţ E

Conform regulamen. de aplicare a tarifului comercial, categoria V.

Unitatea

REDACTOR

DUMITRU NEDA

Foarte înscrisă în Registrul de Publicații al Trib. Târnava-Mică sub Nr. 2—1938.

ABONAMENTE

Pe un an . . . 300 Lei
Pe 6 luni . . . 180 Lei
Pentru străinătate 900 Lei

Foale bisericescă-politică — Apare în fiecare Sâmbătă

Tekakwitha Fecioara

(+) Sună străin numele acesta. Și de fapt eroina care l-a purtat și i-a câștigat strălucirea nepieritoare, a văzut lumina zilei și-a dăpănat firul zilelor pe meleaguri îndepărtate și străine: s'a născut în a. 1656, în America de Nord, din tată păgân și mamă creștină, amândoi aparținând tribului indian Mohawks.

Povestea vieții acestui inger în trecere pe pământ e scurtă. Dar cu atât mai cuprinzătoare, cum se vede și din Decretul Pontifical care, la începutul acestui an, o trecea sărbătorește în catastiful sufletelor eroice în înțelesul creștin al cuvântului. La vârsta de patru ani rămâne fără tată și fără mamă. Așa trece în casa bunicului său, dușman neîmpăcat al creștinismului. Când e de opt ani, e dată să crească lângă un tânăr, ce era să-i fie mai târziu soț de căsătorie după legea tatălui. Dânsa însă, deși nu era încă creștină, nici nu voia să audă de traiu cu bărbat. Cel de sas îi câștigase inima pentru trăirea în feciorelnicie. — Lucrul s'a petrecut așa:

S'a întâmplat, în 1667, să sălășluiască în casa bunicului său, vreme de trei zile, trei misionari călugari iezuiți. Vorbele mântuirii, auzite dela aceștia, i-au intrat adânc în inimă. Peste trei ani iezuiții au deschis casă misionară în Caugnawaga. târgușorul unde întâlnise Tekakwitha pe cei trei vestitori ai credinței creștine. Printre cei dintâi ascultători ai noului crez era și dânsa, și păr. Iacob de Lamberville a priceput în curând că vas ales este acesta, rânduit de Domnul s'aducă laudă numelui de creștin și numelui din care făcea parte. La Paștile a. 1676 a și botezat-o și i-a pus nume de Ecaterina.

Cât a avut să sufere dânsa după aceasta, e de neînchipuit. A fost luată în râs, a fost bărfită, a fost șicanată, a fost amenințată. Totul a fost însă în zadar: nimeni și nimic n'a mai despărțit-o de Hristos, pe care l-a primit în inima sa, sub formele euharistice, la douăzeci de luni după primirea botezului. — Numai trei ani a mai trăit după aceea. Dar toate ceasurile acelor zile numărate le-a trecut pe culmi însoțite de desăvârșire evanghelică. În veșnicie a trecut dând mereu glas aceluiași gând ce-i stăpânise toată ființa: Isuse, te iubesc!

Vieța aceasta îngerească s'a încheiat în 1680. Amintirea ei însă a rămas din neam în neam. Deacum încolo pomenirea ei se va face cu cinste și cu dragoste crescândă dela margini la margini de lume, în tot cuprinsul adevăratei Biserici a Domnului, la sânul căreia primesc lumină, prind puteri mai presus de lume și se ridică pe culmile sfințeniei odrasle de-ale tuturor neamurilor și raselor, fără să ste într'asta cumva piedecă culoarea feței ori permițivitatea limbii, sau alte considerente de acest fel.

Prasnicul furtunii potolite

— Incestări de Dumineca Ortodoxiei —

Serbând Dumineca Ortodoxiei, în Dumineca cea dintâi a Paresemilor, orice creștin conștiu — mai ales aceia, cari au un cuvânt în ierarhia bisericescă, a oricărei biserici „creștine“, în clarificarea adevăratei învățături descoperite de Dumnezeu — trebuie să reflecteze cu sinceră supunere față de adevăr, în conștiință, dându-și seama că e răspunzător în fața lui Dumnezeu, că anume: care este învățătura cu adevărat ortodoxă, adevărat neschimbată, originală, așa cum a fost descoperită și cum vrea Dumnezeu să fie înțeleasă, interpretată, dela început, până la sfârșitul lumii: și așa să se alătore și așa să povățuiască și pe alții, să se alătore și ei celei adevărate, celei neschimbate, celei competente și corect interpretate învățături, adevărat ortodoxe. În caz contrar: greu păcătuiește și ia asupra sa și rătăcirea altora, pe care îi duce cu sine în focul ghehenii, cum asigură și Isus, certând pe farisei.

Ce-i drept, Dumineca Ortodoxiei a fost instituită numai pentru bucuria, pentru împăcarea celor două partide, cari se combăteau, iară iconoclaștii chiar torturau și ucideau pe cei de altă părere — pe temă cinstirii icoanelor, în secolele VIII și IX, și nu are nici o legătură directă cu nici o altă acțiune, ori discuție de ordin religios, ori bisericesc. Totuși — după ce desbinarea religioasă, bisericescă, este injurie grea adusă lui Dumnezeu și Mântuitorului nostru răstignit, în orice timp și în orice subiect — și după ce i se chiar dă, de către unii, acestei Dumineci, însemnătate mai amplă, mai extinsă, în mod spontan tresare conștiința adevăratului creștin, care botezându-se în Hristos, în Hristos vrea să și rămână îmbrăcat, văzând atâta încăpăținare, atâta nepăsare, atâta deșertăciune egoistă din partea unor conducători de biserică, unor povățuitori de suflete în rătăcire și împiedicând realizarea dezideratului preconizat de Păstorul cel mare, ca să fim toți „o turmă și un păstor“.

Cercetând scrierile SS. Părinți ai Bisericii și ale Marilor Învățători ai lumii, poate constata oricine, că: ei nu vorbesc, nu scriu nicăiri de „Biserica ortodoxă“ Asemenea cele șapte Concilii Ecumenice dintâi — cu atât mai puțin cele dela al optulea încoace — nu folosesc nici în articolele de decretarea adevăratei învățături descoperite de Dumnezeu, nici în desbateri, noțiunea „Biserica Ortodoxă“. Așa ceva nu cunosc și nu recunosc.

Ci cunosc și amintesc în desbaterile lor „Biserica Catholică“, „învățătura ortodoxă“ și „învățătura eretică“. În argumentațiile lor, Sfinții Părinți și Conciliile — și în articolele

de decretare a dogmelor chiar — voind să evidențieze adevărata învățătură ortodoxă, și să deosebească pe cea eretică, blasfemă, de ea, zic: „aceasta este învățătura Bisericii Catolice“. Adevărat învățătura, ca să fie ortodoxă — *idea dreptcredincioasă, conformă cu descoperirea dumnezeiască — trebuie să fie și să fi fost credința, învățătura Bisericii Catolice. Altfel nu poate fi ortodoxă.* Ceea ce este catolic, este eo ipso ortodox. Dimpotrivă: prin faptul, că o învățătură, ori o biserică, se numește pe sine ortodoxă, nu înseamnă, că și este ortodoxă. Aceasta este teza, judecata, disciplina Sfinților Părinți, a Marilor Învățători ai Bisericii și ai lumii și a Conciliilor Ecumenice. Aceasta este și nizuința Conciliilor parțiale.

De ex.: Arius, apoi Leo Izaurul și adepții săi, urmași, susțineau că învățătura lor este cea ortodoxă. Sfinții Părinți și Conciliile însă dovedeau din Sfânta Scriptură, din SS. Părinți Apostolici, că acelea sunt eretice, și numai credința și învățătura lor este cea ortodoxă, pentru că „aceasta a fost totdeauna și este învățătura și credința Bisericii Catolice“. Așa au argumentat față de Macedoniu, față de Nestoriu, față de Eutichie și de alții toți.

Conciliul Ecumenic din Nicea în a. 325, întâiul între toate Conciliile, decretează, că Biserica lui Hristos este, *trebuie să fie Catholică* — pe lângă, că e Una, Sfântă și Apostolică. Nu cunoaște termenul și calificativul „sobornicească“. Acest calificativ este inventat și introdus în Credeu, ulterior, târziu, în mod tendențios, nu în vre-un Conciliu Ecumenic, ci în mod particular și neautorizat.

Desfid pe oricine să dovedească contrariul din scrierile SS. Părinți Apostolici, ale SS. Părinți, ale SS. Părinți Dasăli ai lumii, din actele Conciliilor celor șapte și a ale celorlalte. Și adevărat: 1. Noțiunea de Biserică ortodoxă nu este cunoscută de ei, ci numai cea de Biserică Catholică; 2. O învățătură poate să pretindă despre sine, că e ortodoxă, fără să fie; 3. Ca o învățătură să fie în adevăr ortodoxă trebuie să fie mai întâi catolică. Ceea ce este catolic, este eo ipso și ortodox; ceea ce nu este catolic, nu este ortodox, sub condiție „sine qua non“; 4. Numirea proprie de ortodox, nu te face cu adevărat ortodox, precum numirea de Popa, Faur, Olariu, nu te face preot, faur, ori olar; 5. Numirea de „sobornicească“ e introdusă în Credeu, în mod temerar, fără decizie „sobornicească“, ci în mod particular.

Cerșetările și meditațiile, ce ni le impune prilejul serbării, cu sinceritate și cu iubire de adevăr, cu supunere față de adevărurile descoperite de însuși Dumnezeu, a

Duminecii Ortodoxiei, cu amplitudine și cu lux de spiritualitate și de insistență bisericească: la aceste concluzii, la aceste constatări, singure obiective și drepte, ne duc.

„Cine are urechi de auzit să audă”.

Prof. Cornel B. Andrea

Cum ascultă preoteasa și fetele sale de preot. In cartea: *Preotul din Wakefield* (In românește de d. Al. Lascarov-Moldovanu), respectivul preot ajungând într-o altă parohie, cu familia lui constatătoare din patru băieți și două fete:

„In cea dintâi Duminecă după sosirea noastră, cochetăria lor mi-a făcut mult năduf. În ajun atrăsesem fetelor băgarea de seamă să fie gata de vreme, căci totdeauna mi-a plăcut să fiu la biserică înainte de a veni poporenii. Ele mă ascultau întocmai, dar când... văzui coborând pe nevastă-mea și pe fete cu vechile lor podoabe și dresuri, cu (fața) îmbăcsită de pudră și de pomadă, cu moațe, cu cozile rochilor întoarse și umflute foșnind la cea mai mică mișcare, nu putui să nu surd, văzând vanitatea lor, mai ales cea a nevastei dela care așteptam mai multă cuvîntă. Ceeace putui face mai bine cu acest prilej fu, să poruncesc cu chip încruntat fiului meu, să cheme trăsura. Fetele rămaseră surprinse la asemenea poruncă, dar eu o dădui din nou, cu încă și mai mare încruntare.

— „De sigur dragul meu, glumești — zise nevasta — putem foarte bine merge pe jos până la biserică, așa că n'avem nevoie de trăsura...”

— „Te înșeli — îi răspunsei — draga mea, avem nevoie de trăsura, căci dacă mergem pe jos la biserică, toți copiii din sat vor alerga după noi, huiduindu-ne...”

— „Adevărat — reluă nevasta — am cugetat totdeauna că bărbatului meu îi place să-și vadă copiii curat și onest îmbrăcați...”

— „Puteți să fiți cât de curat îmbrăcați — strigai eu tăindu-i vorba — dar toate acestea nu sunt curățenie, ci nebunie. Aceste mașete, aceste moațe, aceste cozi la rochi (aceste coate goale, această pudră și pomadă îmbăcsită pe față), nu vor sluji la altceva decât să facă pe femeile credincioșilor noștri să vă urască. Nu, copiii mei, — urmași eu, cu mai multă liniște — trebuie prefăcute aceste rochii, căci toată această împoțonare nu stă bine cuiva care n'are măcar puțința de a se purta cuvîntos. Nu știu chiar dacă aceste podoabe și garnituri convin bogăților, când bine stând la chibzuială, golăteala săracilor ar putea fi acoperită cu podoabele prisoselnice ale bogăților”.

Dojana mea dădu rod: se duseră de îndată cu înfățișarea liniștii și-și schimbă vestimentele... Ceea ce-mi aduse încă mai multă plăcere, fu că a doua zi, așa cum erau transformate, rochiile le ședeau încă mai bine”. (Spicuire de Pr. Oct. Fullcea).

Să catehizăm tinerimea adultă

— cel puțin în ceasul al 11-lea —

Suntem în postul sfințelor Paști. Mari și grele îndatoriri apasă pe umerii bietului păstor de suflete în aceste zile de post. Una din celea mai importante este și catehizarea tinerimei adulte, adică pregătirea ei deosebită pentru curățirea sufletului și pentru vrednicia de a primi pe Domnul Isus Mântuitorul în sf. cuminătură.

Relativ la această îndatorire canonul 3 Tit. II al Sinodului arhidiecezan din 1927 poruncește: „catehizarea tineretului adult de amândouă sexele să se facă în fiecare parohie, duminica și în sărbători la vecernie, mai ales în timpul iernii și în special în postul Crăciunului și al Paștilor. Purtătorii oficiilor protopopești vor con-

trola împlinirea acestei datorințe și vor raporta. Preoții neglijenți își vor pierde dreptul de a cere altă parohie și în caz de recidivă vor fi amendați în bani”.

Deci dacă catehizarea tinerimei adulte nu s'a făcut la vecerniile din toate duminicile și sărbătorile de peste an, nici în timpul de iarnă, nici măcar în postul Crăciunului, nesmintit trebuie să se facă acum în ceasul al 11-lea, în postul sf. Paști.

Pedagogii numesc etatea dela 14-21 ani critică. Pentru că în aceasta perioadă a vieții, tineretul poate apuca pe calea cea bună, a înălțării, a desăvârșirii, pe calea virtuților. Ori poate aluneca pe drumul greșelilor, relelor, păcatelor, a răcirii și nefericirii. Merge pe una ori alta, după cum educatorii lui și în locul prim-păstorului său sufletesc se îngrijește de sufletul tineretului, ori nu. După cum îi știi pune înaintea ochilor icoana omului bun, curat, ori lasă să admire și gustul calea fiului rățacit. După cum se trudește să îl nutrească cu învățătura Domnului ori îl lasă flămând. „Primește acest copil și mi-l nutrește, iar eu îți voi da plata care ți-se cuvine”, se referă nu numai la copiii mici, ci și la cei mai mari, la adulți.

Deci, Venerabili frați din via Domnului, urgent să ne punem pe muncă, ca să putem satisface cât mai bine aceste îndatoriri cerută de Domnul și poruncită de Biserică.

Să luăm matricula parohiei ori foaia familiară și să facem conspectul tuturor tinerilor de ambele sexe obligați la catehizare. In procesul verbal dela vizitațiile canonice p. IV. rândul 4 se întrebă: „Tinerimea adultă umblă regulat la catehizare?” De unde va ști preotul că umblă regulat sau nu, dacă nu are tabloul celor obligați și dacă nu poartă evidență despre prezență? De unde va putea controla și verifica protopopul? Deci e natural să

FOIȚA „UNIRII”

Cântec...

de Aug. Lauru

Șoimule cu-aript de vânt,
Din ce înălțimi cobori?
Peste creste, peste nori,
Cum ai îndrăznit să sbori?

— Dor de soare m'a mînat
Spre 'nălțimile senine.
Culmile de farmec pline
Nu te chiamă și pe tine?

— Dară, șoimule 'ndrăzneț,
Văd c'o aripă ți-e frîntă!
Deși sborul mă încântă,
Furtunile mă 'nspătmîntă.

— Aripa mi-a frînt-o lupta
Cu fulgerul și cu vîntul,
Dar nemernic e pămîntul,
Ce ți-a frînt... ție avîntul!

— Șoimule, viteaz ne 'nvins,
Înainte-ți rămân mut.
Dă-mi aripile 'nprumut,
Spre ceruri să mă strămut...

Un om și o personalitate rară

Caracterul și personalitatea fac pe om să fie în adevăr om. Dar caracterul se călește prin virtute și eroism și prin răbdare și perseverență; pe când personalitatea prin talent și prin ținuta morală. Din punctul acesta de vedere putem afirma că adevărații oameni sunt rari. In timpurile noastre de perindare a atâtor contraste politice și a atâtor idei mari anunțate pripit și apoi delăsate, multe personalități și mulți apostoli ai ideilor mari s'au nivelat și s'au asemănat una cu vulgul părăsindu-și ideia, sau preschimbându-o în toiu luptei pentru existența ei.

La noi, ne-am deprins a încuviința acest titlu de perseverență în idei unor personalități politice, ca de exemplu: A. C. Cuza. Din streinătate admirăm pe Gandhi al Indiiilor, om mistic și deși păgân, totuși apostol așa de sincer și stăruitor al ideilor de eliberare a țării sale.

Dar tot în țara noastră și în neamul nostru românesc avem și alte personalități de seamă. Cunosc un avocat al adevărului, apărător al tuturor asupriților și năpăstuiților, fanatic al adevărului biciuitor al desmățului.

Inzestrat dela Dumnezeu cu o voință de multe ori oțelită și cu un curaj extraordinar, d. CODIN CERNĂIANU este în adevăr avocatul celor năpăstuiți. De câte ori nu s'a făcut el apărătorul și avocatul preoților dușmăniți de puteri oculte masonice, de tirănia viștiurilor și a venalității. De câte ori n'a apărat el cinstea și demnitatea oamenilor de

omen e, unili și nevinovați, în fața teribilei furii a persecuțiilor din partea celor ce pentru un moment aveau puterea să taie și să spânzure! — Călugări persecutați, Arhimandriți stareți, preoți bătrâni și venerabili, profesori, gazetari prigoniti!... Pentru câți nu și-a pus avocatul Cernăianu zelul și capacitatea sa de om al legilor și de teolog și erudit în toate chestiunile mari ce i se prezentau de cei în cauză!.. El este apărătorul și al unor vlădici nefericiți, cari au ajuns nu prin vinovăție ci prin încredere prea mare în oameni, sub loviturile acuzatoare ale infernului năpăstuiitor. Atunci când snobii de pretutindeni vociferă din toate părțile asupra arhierului tras pe drumuri, nimeni nu se gîndea să ia apărarea celui prigonit crezându-l toți în adevăr vinovat; singur Av. Cernăianu ia procesul cauzelor în mâinile sale măestre scoțind deasupra tuturor invinuirilor dreptatea și adevărul, cari în cele din urmă este recunoscut și de înalții for judecătorese.

Activitatea aceasta de avocat al celor năpăstuiți de cei mari i-a adus multe și ne-numărate lovituri grele din partea celor ce puteau totul și voia ca cel în cauză să fie condamnat, desființat și pedepsit cu toată violența. Opunerea lui ca avocat și ca publicist și carturar așa de cunoscut, i-a cășunat urag și disprețu, ba chiar persecuția și constrângerile amare cu urmărirea justiției și chiar cu închisoarea. Prin toate acestea d. avocat Cernăianu a trecut cu un stoicism vrednic de admirat și cu încredere în Dumnezeu pentru ca în cele din urmă să-l declare

aibă și tablou și evidența celor cari umblă și celor cari lipsesc dela catechizare.

Păstorul cel bun își cunoaște oilele.

Deci trebuie examinat bine și tineretul, ca să vedem ce trebuie să plivim din sufletul lor; ce, cât și cum trebuie să sămănăm în mintea și în inima lor.

Cunoscându-i, să ne facem planul de muncă al catehizării lor. Plan concis dar limpede și amănunțit. Unii vor zâmbi auzind de plan. Zimbet fără rost, pentru că dacă la construirea celei mai mici lucrări — un șopron cât de mic întâi își trebuie plan, cu atât mai vărtos trebuie la opera aceasta mare: educarea și instruirea tinerimei adulte.

Să ne pregătim conștient și duminică de duminică la marea îndatorire de a paște sufletele. Să facem chiar cum cere canonul 22 al Sinodului arhidiecezan din 1869: „... *Cetind, meditănd, însămnând în scris și învățând cele ce vor să zică*“.

Să facem apel la tineretul de ambele sexe și la părinții lor, ca să vină la catechizare. Imposibil să nu fi poți îndupleca dacă pui suflet și dacă o faci cu toată pregătirea și zelul cuvenit.

Ceeace se propune, să se scrie în condica funcțiilor sacre, pentru a servi de îndrumare în anii viitori și pentru a rămânea iconă fidelă a muncii pastorale din trecut.

Iar pentruca organul de control și îndrumare: protopopul, care și în aceasta lucrare trebuie să fie *primus*, adică dela el să poată învăța ceilalți preoți, trebuie încunoștințat despre oara, în care se face catechizarea tinerimei adulte, ca să poată în adevăr *controla și raporta*. Protopopul trebuie să raporteze conducerii Bisericii despre munca minunată a păstorului sufletesc, ca să se știe cât și cum muncește fiecare preot din via Domnului, să se țină în evidență munca fiecăruia, ca să se poată aprecia și răsplăti după vrednicie.

susii prigonitorii lui și *om integru și mare personalitate*. Iar d. Cernăianu, după toate acestea, ca un bun creștin, să ierte totul pentru Dumnezeu, să nu se răzbune pe nimeni, ci din contră să se arate ca cel mai loial prieten.

În ceea ce privește convingerile D-sale sufletesti, adică în privința credinței, a fost și este un propoveditor al păcii confesionale și al *unirei cu Biserica Mamă* a Bisericii surori.

Pe chestia aceasta mare și pe idealul acesta sfânt d. Cernăianu a început lupta în surdina încă din 1908 când și-a luat licența în teologie. A fost mult atacat de adversari, în scris, dar și D-sa a scris mult asupra stărilor din ambele biserici, cea ortodoxă de o parte și cea catolică de alta, arătând bunul mers al uneia și greșelele și greutățile celelalte; comparații și analogii a căror concluzii era — remediul unul singur: *impăcarea cu mama*, realipirea la trunchiul despre care Hristos zice că nu se cavine a se deslipi mlădițele cele de dânsul crescute pentru a nu fi sortite uscării.

Autor a mai mult de 50 de lucrări originale de istorie bisericească, de polemică religioasă și juridică și de critică etică și națională, peste ceea ce înseamnă el însuși, omul cugetător creștin convins, este inițiator și continuator al unui curent de reformare și înviore a vechei structuri sufletesti de odinioara D-sa se arată astăzi același propoveditor și enunțator al adevărului și în marea chestiune a unirei bisericilor, pe baza împăcării cu Sf.

Pentru cazul dureros că vre-unul din preoți nu și-ar face aceasta datorie ori ar fi neglijent, acela să fie în adevăr pedepsit și în bani. Nu este vrednic a primi plată cine nu lucrează. Dacă a primit-o trebuie să o restituie, adică să dea înapoi plata primită pentru o muncă pe care n'a prestat-o.

Prea Onorații în Hristos Frați, protopopii, să-și facă toată datoria și în această primită.

Un protopop mai bătrân

Tot din Chișinăul de altadata

Intr'un număr anterior am pomenit câteva lucruri din lumea universitară ortodoxă dela Chișinău. Cred că e necesar să pomenim și figurile anticatolice, spre a avea o iconă reală a lucrurilor.

Di *Const. Tomescu*, profesor de istoria bisericii românești, vorbea cu dispreț extraordinar despre unire. Pe marele ierarh și inspiratul apostol Atanasie Anghel Popa îl numește Satanasiu. Atacă vehement Sfânta Unire, iar dacă ajunge la vreo personalitate proeminentă de religie greco-catolică accentuiază că e — naționalist — și deci nu poate fi catolic. De când catolicii nu pot fi naționaliști? Di Tomescu atacă pe catolici că sunt cu multă simpatie pentru toți cei cari cred ca ei, de orice naționalitate ar fi. Să nu se uite că în același timp Di C. Tomescu dă — sau intervine ca să se dea — burse pentru studenți din tot Orientul, călătorește în țările dinspre Soare-Răsare, închinându-se la toate mănăstirile de legea Răsăritului neunit. Patriarhul din Constantinopol l-a făcut decheofilax. S'au făcut nespuse de multe donațiuni ortodoxe pentru Patriarhia din Constantinopol și drept recompensă Patriarhul din Constantinopol nu permite Aromânilor din Grecia să asculte Liturghii românești. Athosul e în mare parte ctitorie românească și totuși nu are nici

Scaun Apostolic, așa după cum se poate vedea din frumoasa și interesanta D-sale scrisoare adresată I. P. Sf. Dr. Valeriu Traian la Blaj, încă de anul trecut, care este una din cele mai sguuitoare profesii de credință creștină și de patriotism român. Cu acest act D-sa și-a pecetluit o activitate prodigioasă de mai bine de 35 de ani de glas neînțeleș, strigat în pustiu.

Chestiunea aceasta așa de mare, la care d. Cernăianu s'a inseris cu atâta generositate ilva face să uite necazurile din trecut spre a se întâlni poate cu altele și mai neplăcute și mai înverșunate; dar cel ce a biruit peste tot, va ști să biruiască și pe acest teren, căci aici cauza nu va mai fi o simplă cauză a unui om, ci va fi cauza Celui ce a biruit lumea și pe diavolul. Deocamdată D-sa declară că împăcarea neamului nostru românesc, în întregime, cu Roma și cu Șeful suprem al creștinătății este o chestiune de însăși existența noastră de popor latin pe aceste meleaguri și opunerea la acest lucru sfânt, înseamnă nu o greșală, ci o mare crimă și nesocotință.

Din ziua de 5 Iulie 1942 d. avocat Codin Cernăianu, împreună cu întreaga D-sale familie, aparține Bisericii noastre Unite. Biserica Catolică, întocmai ca o mamă duioasă, i-a deschis brațele ocrotitoare și mângâitoare. Fie bine venit și fie exemplu și altora, de curaj și de iubire de adevăr, de perseverență și de jertfire pentru pacea Bisericii lui Hristos!

Veniamin Monahu

o mănăstire românească. Cum sunt tratați călugării români la Munthele Athos, ne-o spune atât de frumos și de documentat P. Cuv. Sa Ieroschimonaș Teodosie Bonteanu dela Sfânta Mănăstire din Obreja (județul Alba). A plecat la Athos ca pelerin pios, dar a trebuit să se reîntoarcă cu multe decepții.

Recent Păr. *Gala Galaction* a publicat în colecția „Vremea“ o carte despre monahismul oriental. „In grădina Sfântului Antonie“ idealizează Athosul, dar îmi face impresia că simpaticul scriitor și teolog are în fața ochilor sufletești imaginea unui Athos ideal, rezultat din concretizarea pe plan pur dialectic a cărților marilor asceți ai vremilor apuse, în cari Athosul recunoștea primatul papal, și nu Athosul de azi.

Tot dușman ireductibil al unirii e și *Arhim. Scriban*. Cititorii „Unirii“ cunosc pe *Arhim. Scriban*. P. C. Sa atacă vehement Sfânta Unire. Pledează pentru ecumenicitatea ortodoxă condusă aievea de Patriarhul dela Constantinopol.

Di *Onisifor Ghibu* ne spune în lucrarea: „Prolegomena la o educație românească“ (București, 1941) că și Di G. Ispir, profesor la Facultatea de Teologie din București (în paranteză fie zis: cu vederi filo-protestante, are extraordinară admirație pentru acest *primat real* al Patriarhului din Constantinopol. E curios că pe când se formulează atacuri împotriva catolicilor pe motivul că au șef suprem în afară de granițele țării, chiar teologii ortodocși vor să aibă în Patriarhul din Constantinopol un șef quasi-atotputernic.

Nu este însă o tendință generală în acest sens. Să cităm un exemplu care vrea să ne arate tocmai contrarul. Patriarhul din Constantinopol a declarat schismatică Biserica Bulgară pe motivul că a îndrăznit să se declare autocefală. (Când s'a recunoscut autocefalia, decretul patriarhicesc spunea că Biserica Românească n'a primit creștinismul dela Constantinopol). Biserica Românească nu vrea să admită afurisenia Patriarhului dela Constantinopol, ci chiar dimpotrivă pledează pentru cauza bulgară. Constantinopolul recunoaște Patriarhii Naționale (bine înțeles mai mici decât cele 4 zise ecumenice: Ierusalim, Antiohia, Alexandria și Constantinopol) la București și la Belgrad, dar anatemizează pe Bulgari dacă îndrăznesc să formuleze asemenea deziderate. E foarte greu să înțelegem logica acestor atitudini, cari par a fi diferite (sau cel puțin nu vedem care e criteriul obiectiv).

Sunt și teologi ortodocși cari pledează pentru Roma. Cu prilejul întemeierii Patriarhatului Românesc I. P. S. Sa Mitropolitul *Visarion Puiu*, Di Profesor *Onisifor Ghibu*, accentuau în broșuri și în articole că e necesar ca noul Patriarhat să reia și relațiile cu Roma. Din nenorocire aceste glasuri înțelepte n'au fost ascultate.

La Chișinău mai era dușman al unirii Di *I. G. Savin*, autor de lucrări de apologetică. În cursul Domniei Sale citează foarte multă literatură catolică. Nichifor Crainic în cursul de mistică citează aproape numai cărți catolice și chiar pe Simeon Noul Teolog și alți teologi neuniți, îi citează după ediții catolice. Cu toate acestea ambii luptă cu îndârjire împotriva Sfintei Uniri.

Mă opresc aci cu prezentări de profesori dela Chișinău din 1939 (N. Crainic fusese la Chișinău mai înainte). Dintre cei din anii anteriori să mai pomenim pe *Constantinescu-Iași*, (anticatolic fanatic, căzut dela creștinism, condamnat pentru propagandă comunistă). Di *Teodor M. Popescu*, mare admirator al creștinismului grecesc. A învățat la Atena și vede

în ortodoxie aproape numai greci, iar în Apus vede numai și numai rău și decadentă. Disprețuește atât de mult catolicismul încât în conferința: Vitalitatea Bisericii Ortodoxe (publicată în volumul: Ortodoxia) e în stare să afirme că Franța abia are 5.000.000 de catolici. A propus acolo și Dl I. D. Ștefănescu, cunoscutul autor de lucrări franceze asupra artei românești. De câte ori încerc să-mi dau seama de ideile religioase ale D-lui I. D. Ștefănescu (ginerelul lui Alexandru Vlăduț) mă găesc în fața unei probleme complicate. Domnia Sa a fost profesor și la o Facultate Catolică și la una Ortodoxă: Conferențiază și la Academia de Muzică Bisericească a Patriarhiei Române, dar și la Institutul Augustinian. Episcopii ortodocși îl consideră neunit ireductibil, dar și în anumite cercuri catolice e privit cu simpatie.

Nu voi încerca să fac proces de intenții unui mare istoric de artă bisericească. Trec la alte figuri ecleziastice din Chișinău: Protopopul *Ieremia Cegan*, bine cunoscut în cercurile ecleziastice, se ruga și milita pentru marea înfrățire — pentru unirea Bisericilor. Il pomenesc și revistele irenice ale Apusului. Il cunoaște și presa noastră din Transilvania. A murit în timpul ocupației rusești. A rămas în Basarabia, ca să încurajeze în suferințe turma ce i s'a încredințat. A murit la datorie, având în suflet și marea problemă a unirii bisericilor, pentru care a luptat mai bine de două decenii.

Iosif E. Naghiu

Panslavism și panortodoxie. Două spectre cari se evocă unul pe altul, și cari sunt legate de Rusia, fie ea țaristă ori bolșevică. Primarticolul: „Iarși Polonia și Rusia“ de d. *Pamfil Șeicaru* (Curentul, 6. III. 43), răzimat pe celea scrise de *Pravda* și pe celea radiodifuzate dela Moscova privitor la conflictul dintre Rusia Sovietică și guvernul polon dela Londra, are, între altele, și precizările bine de reținut:

[...] Rusia țaristă avea două teme: panslavismul și panortodoxia, adică solidarizarea slavă și ortodoxă. Panslavismul îngloba toate poarele slave sau slavizate, iar ortodoxia putea cuprinde pe români și pe greci, popoare neslave, dar ortodoxe. Stalin are la dispoziție o temă în plus față de regimul țarist: tema proletară. În mijloacele de expansiune, Rusia bolșevică are un arsenal mult mai puternic, mult mai bogat și îl utilizează cu o varietate de mijloace, cu o artă a disimulării în care se mărturisește spiritul asiatic.

[...] Totdeauna Polonia a fost un obstacol încercărilor panslave care aflau în panortodoxie un mijloc de solidarizare. Polonia catolică nu se putea lăsa prinsă în mrejele unui inconsistent misticism slav. De aici și persecuția sistematică a Rusiei țariste împotriva polonezilor, politică de exterminare, dusă cu o metodă precisă, tendința de a sfărâma armatura morală a poporului polonez.

[...] Se pare că Polonia nu mai este sacrificată de Anglia și Statele Unite care încep să se simtă moralmente obligate să-și amintească de garanțiile date Poloniei în ceea ce privește intangibilitatea frontierelor.

Dar panslavismul Rusiei Sovietice să nu ne surprindă: vom afla asta în curând la tendințele panortodoxe ale preacuviosului Stalin.

Un semn avem: pravoslavnicul Stalin a trimis un ajutor bănesc Patriarhiei din Constantinopol. Rusia Sovietică are o gamă mult mai bogată a deghizărilor...

Știri mărunte

Personale. Ven. Ordinariat al Lugojului a făcut mai nou următoarele promovări și numiri în sânul clerului eparhial: Păr. canonic *Ștefan Bălan* a fost promovat canonic școlastic; păr. canonic *Ioan Ploșcariu* a fost promovat canonic cancelar; păr. *Valeriu Paveloni* a fost numit canonic prebendat; nouhirotoniții *Victor Butnariu* și *Silviu Fugaciu* au fost numiți la Merișor, respectiv Crișcior; păr. *Vasile Brebanu* din eparhia de Nord a fost încardinat în clerul eparhiei Lugojului, iar păr. *Eugen Suciu* sen. din Ișgariu a fost numit paroh la Sălha.

Inaugurarea celui de al VII-lea an al Academiei papale de științe a făcut-o Suveranul Pontif Duminecă, 21 Februarie a. c. în prezența Rectorului, păr. A. Gemelli și a academicilor papali. Cu această ocazie Pius al XII-lea a ținut o admirabilă cuvântare despre legile care guvernează lumea. În localul academicilor decedați, au fost numiți noi academici și anume: G. B. Bonino, profesor de fizico-chimie, directorul Institutului Chimic al Univ. din Bologna, Dante de Blasi, prof. de igienă, directorul Institutului de igienă dela Univ. din Roma, Dr. Corneliu Heymans, prof. de farmaceutică la Univ. din Gand, prof. Gaetano Quagliarello, prof. de chimie biologică la Neapol, profesor José Garcia Sineriz, vicepreședintele Comisiei pentru cercetări științifice spaniole, prof. Leonida Tonelli, prof. de matematici la Univ. din Pisa și Leopold Ruricka, croat, directorul laboratorului de chimie organică la Politehnica din Zürich.

Patriarhul Venetiei vizitează expoziția de artă populară română. Eminența Sa Card. Adeodat Piazza, patriarhul Venetiei, a vizitat expoziția de artă populară românească, ținută la Venetia în luna trecută. Purpuratul s'a interesat în special de arta populară religioasă.

Fiu iubit al Sf. Scaun. Un ales membru al Academiei Spaniole, d. Garcia Sineriz, a fost primit ziile trecute în audiență de către Sf. Părinte care l-a numit membru și al Academiei Papale. Din celea spuse după aceea de d. Garcia Sineriz s'a aflat că Vicarul Domnului — Sf. Părinte — vede în generalismul Franco pe cel dintâu pionier întru reconstruirea spirituală a Spaniei. Convingerea aceluiaș este în urma audienței menționate, că „Spania este fiul iubit al Sf. Părinte, care își pune în ea toate speranțele“.

Locale. Dumineca viitoare a doua din pareșimi va predica în catedrală păr. *Teodor Megleşanu* despre: Propusul de îndreptare.

— Aniversarea încoronării Suveranului Pontif Pius al XII-lea a fost prăznuită Vineri cu un Te Deum, săvârșit în Catedrală de către Il. Sa Dr. Victor Macaveiu, vicar general, asistat de un sobor de preoți. La celelalte școli Te Deum-ul s'a oficiat în capelele proprii și s'a cuvântat despre actualul Papă.

Impresionantă manifestare Agristă la Alba Iulia. În urma apelului lansat de I. P. S. Valeriu Traian, arhiepiscopul administrator apostolic arhiepiscopesc, pentru reconstituirea comitetelor AGRU-lui în parosii și protopopiatele de pe cuprinsul Arhidiecezei, Miercuri 3 Martie a. c., a avut loc la Alba Iulia o impresionantă manifestație agristă, în cadrul căreia s'a ales noul comitet municipal și s'a format cercul protopopesc al AGRU-lui Alba Iulia. Adunarea a avut loc în sala de ședințe a Primăriei Municipiului și s'a bucurat de participarea unanimă a intelectualilor români uniți din localitate. După alegerea unei comisii de propuneri din sânul adunării generale, în frunte cu păr. Elie Magda, protopopul tractual, Adunarea Generală a declarat ales prin unanime aclamații următorul Comitet: Președinte: Prof. Eugen Hulea, f. Inspector Școlar. Vice-Președinți: Ing. Insp. Silvic Ioan Mărgineanu și P. Roșca. Secretar: General: Dr. Tr. Mărza. Casier: Gheorghe Mălăișan. Membrii: Dr. Gregoriu Germanu, Dr. Septimiu Barițiu, Dr. Ion Colbazi, Dr. Atanasie Mărza, Dr. Oniga Octavian, Dr. Oliviu Răhăianu, Dr. Pompil u Peculea, Dr. Corneliu Crișan, Dr. Moșca Eugen, Dr. Vidican Teodor, Prof. dir. Enea Zellean, Pr. dir. Avel I. Popp, Insp. școl. Macavei Pantelion, Inv. Albin Mărgineanu, Inv. Emil Munteanu, Ing. Gafton Moldovan, Serdean Mihail, Filip Iosif, Rusu Iosif, Motișan Mihail și Quintiliu Patachi. Dr. Nic Pop, Dr. Ioan Voicu și Dr. G. Buda. Membrii de drept: Preoții din localitate. S'au

cooptat apoi mulți fruntași din comunele aparținătoare protopopiatului, formând astfel și cercul protopopesc. Luând cuvântul noul președinte, a schițat principial programul de activitate. D-Sa fiind decis a nu sta în fruntea unei asociații inactive și infructuoase. Cuvântarea a stârnit ne sfârșite aplauze. În numele bisericii, a vorbit păr. Elie Magda, protopopul Alba Iuliei, care a elogiat binemeritat pe noul președinte, D-Sa fiind o chestie că Agrul la Alba Iulia, va aduce în curând roadele mult așteptate. Activitatea desfășurată de dl profesor Eugen Hulea pe toate țărmurile, culturale și de activitate spirituală românească creștină ne îndreptățește în cele mai fericite speranțe. În numele credincioșilor din parohia Măieș a vorbit păr. Petru Domșa. După aceea, într-o caldă atmosferă creștinească și de mari nădejdi adunarea a luat sfârșit. (Cl. P.)

Vaticanul desminte. Cercuri doritoare de știri sensaționale au lansat informația că d. Kochim v. Ribbentrop ar fi fost primit acum de către rând în audiență de Sf. Părinte. Vaticanul desminte oficial această știre — după cum scriu gazetele — declarând că ministrul Afacerilor Străine a Reichului n'a fost deloc în Cetatea Vaticanului.

Biblioteci populare în Danemarca. Reținem dintr'o recentă încreștere ziaristică faptul că în țara Danemarcei există astăzi nu mai puțin de 1160 biblioteci populare. Numărul cărților puse la îndemâna publicului cetitor de aceste biblioteci atinge un total de șaptesprezece milioane cinci sute de mii de volume, cari trec din mână în mână.

— Cu acest prilej a trimis Sfântului Părinte următoarea telegramă: — Păstorul, Clerul și credincioșii români uniți, Vă urează Sfinte Părinte viață îndelungată, pace și ajutor dela Dumnezeu. Valeriu Traian, Administrator Apostolic. Răspuns primit sună: Citta del Vaticano, 12 Martie 1944. Augustul Pontifice mulțumește Excelenței Voastre, Clerului și poporului român, pentru dragostea artată împărtășindu-i din toată inima binecuvântarea Apostolică. Card. Maglione.

Lupte cu succes. În Bosnia comuniștii se înculbaseră în mai multe centre destul de însemnate. Așa erau orașele Bihać, Flun, și altele, cari au fost însă cucerite de trupe croate și germane. În 2 Martie c., după lupte înverșunate, aceleași trupe au ocupat și Glamocul, un mic oraș bosniac de munte, aflat la frontiera Dalmației și la poalele Alpiilor Dinarici, de unde conducătorii bolșevici își diriguiau luptele.

Lecție de cumințenie. Parlamentul Uniunii Sudafricane a trebuit să înregistreze o motiune prin care se cerea ca toți consuli sovietici să fie expulzați din țară, pe motiv că agenții Moscovei desfășoară o activitate din cale afară dăunătoare. Motiunea a fost respinsă cu o neinsemnată majoritate, dar opoziția a declarat că în apropiata campanie electorală lupta împotriva bolșevismului va forma punctul de frunte al programului.

† Pr. Ieronim Manu protopop onorar și fost paroh la Bagău vreme de patruzeci de ani, s'a stins din viață în 6 Martie c., la vârsta de 78 de ani Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii“

Cordoș Chișinău-Criș. Am primit 500 Lei în contul abonamentului.

Rssm. Tămăian Beiuș. Am primit abonamentul pe 1943 dela Direct. Liceului S. Vulcan, Dr. Flueraș, Dr. S. Bora, I. Teiușan, Tr. Tămăș, Șt. Mustă V. Marian, Gh. Domuția, of. parohial. A. Rițiu, Dr. Cosma, Dr. Hirtea, Dr. Tămăian, Surorile Asumț onorabile Păr. Asumționiști, Dr. A. Pop, D. Măriș, Dr. Bobcaș, I. Matei, N. Fintanom, A. Horia, D. Man, Gh. Naghi, I. Sălăgean, A. Pop, G. Pop., E. Borlan, I. Ciortin, I. Pereni, Dș. A. Sălăgean, Dir. Lic. Fete. Dr. Tămăș, Micul Seminar, I. Crețu, I. Stanciu, E. Cherejan, Ios. Crețu, Lăzăreanu, E. Bobb, S. Hossu, E. Mihai, I. Ștefaniță, D. Mureșan, Mileu-Beiuș, Dr. E. Pop și rest pe 1941-1942 și 100 lei suprasolvire, L. Tărnăvean și rest pe 1942. Pe lângă abonamentul pe 1943 am primit suprasolvire dela Donii I. Cioneș, 200 Lei, Dr. Haneș, 200 Lei, Gh. Ardelean 300 Lei, I. Mureșan, 200 Lei, și le exprimăm mulțumirile noastre. Pentru Dl. Dr. Cosma am mai primit și în 25 I. suma de 300 Lei. Noilor abonați le-am trimis gazeta dela Nr. 1-1943, asemenea și D-lui D. Rițiu. Scrioarea merge. Vă mulțumim din inimă pentru deosebitul interes ce ne arătați.

Am primit abonamentul pe 1943: Stoica Hațeg, Husti Petroșani, Dr. Muntean Sănnicolaul mare, Parohia cat. Rădăuți, of. paroh. Vulcan.